

Liczniki w chwilowym odwrocie

24 maja 2013

Inteligentne liczniki z nowinki technologicznej interesującej dla energetyków przedostały się niedawno do szerokiej opinii publicznej, głównie jako urządzenie zagrażające prywatności. To efekt pierwszej próby wprowadzenia ustawowego obowiązku instalacji liczników zdalnego przekazu w Polsce. Obowiązku, póki co, jednak nie będzie.

Inteligentne liczniki energii elektrycznej mogą przekazywać w czasie rzeczywistym dane o zużyciu energii w konkretnym domu czy mieszkaniu. Naturalnie powstaje więc obawa, jak dużo informacji o mieszkańcach powędruje do dostawców energii. Zagrożenie dla prywatności jest bowiem niewątpliwe – dane pomiarowe (o zużyciu) zbierane z dużą, np. 15-minutową, częstotliwością to dane osobowe. I jako takie powinny być chronione. Tymczasem kilka tygodni temu alarmowaliśmy, że posłowie zamierzają wprowadzić obowiązkowe inteligentne liczniki po prostu pomijając aspekt dotyczący prywatności. Wtedy wybuchła dyskusja: okazało się, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki, a wreszcie – biznesu są nie tylko gorącymi zwolennikami tzw. smart grid, widzą w nich wręcz naturalną konieczność i ratunek dla polskiej energetyki. Nie jest naszą rzeczą oceniać, czy tak rzeczywiście jest. Ważne, że wymiana argumentów – za pośrednictwem prasy i podczas kilku nieformalnych spotkań – zaowocowała większym zrozumieniem zarówno sposobu działania tej technologii, jak i argumentów dotyczących prywatności odbiorców energii.

W technologii inteligentnych liczników wyraźnie rozdzielone są dwie sfery, które można nazwać zewnętrzną i wewnętrzną. Pierwsza dotyczy ogólnego zużycia energii w skali całego mieszkania, druga – zużycia w konkretnych gniazdkach (a więc przez konkretne urządzenia). Liczniki przekazywać będą do dostawców energii jedynie informacje o ogólnym zużyciu. Przy

wprowadzeniu odpowiednich zabezpieczeń na poziomie technicznym i prawnym nie ma ryzyka wydostania się na zewnątrz informacji, ile energii zużywa konkretne urządzenie, działające w sferze wewnętrznej.

Najważniejszym wyzwaniem związanym z inteligentnymi licznikami pozostaje jednak zapewnienie należytej ochrony generowanym przez nie danym, a przede wszystkim – uznanie ich za dane osobowe. Przepisy muszą precyzować częstotliwość przekazywania danych, szczegółowe zasady ich udostępniania, standardy bezpieczeństwa i długość przechowywania. Nawet bowiem dane „zewnętrzne”, przekazywane co chwilę do operatorów, „mówią” coś o nas – czy jesteśmy w domu, jaki mamy styl życia (np. o której wstajemy). Wprawne oko w danych z licznika może dostrzec również informacje o tym, czy włączony jest alarm.

W projekcie, który znajdował się w Sejmie (autorstwa posłów koalicji) brakowało odpowiednich gwarancji chroniących dane o zużyciu energii. Na szczęście obligatoryjnego wprowadzenia liczników w tym kształcie w projekcie już nie ma – posłowie zdecydowali o jego wykreśleniu z projektu. Zrobili jednak coś więcej – nałożyli na operatorów już dziś instalujących inteligentne liczniki obowiązek ochrony pochodzących z nich danych na zasadach określonych w ustawie o ochronie danych osobowych. W ten sposób posłowie przesadzili, że dane pomiarowe stanowią dane osobowe, a jednocześnie uporządkowali obecną sytuację. „Uporządkowanie” jest być może niedoskonałe ze względu na ogólnikowość odesłania do ustawy o ochronie danych osobowych, jest jednak krokiem w dobrym kierunku.

Pomysł obowiązkowego wprowadzenia inteligentnych liczników wróci niebawem w projekcie rządowym. Mamy nadzieję, że tym razem będą w nim zawarte odpowiednie gwarancje, a dalsze prace legislacyjne zostaną poprzedzone rzetelnymi konsultacjami społecznymi. Z perspektywy wydaje się, że całe zamieszanie wokół projektu poselskiego, który „tylnymi drzwiami” miał wprowadzić obowiązek instalacji inteligentnych liczników, przyniosło dobre rezultaty: eksperci branży energetycznej

dostali jasny sygnał, że dotarli do miejsca, w którym muszą myśleć nie tylko o technologii, ale też o prywatności i ochronie danych osobowych.

Autor: Wojciech Klicki

Źródło: [Fundacja Panoptikon](#)